

Formatief evalueren bij Close Reading

26 januari 2021

Even voorstellen...

Karin Versloot

06 – 21 99 43 89

karin.versloot@expertis.nl

@Kaario1

@expertisadvies

Wat weet u na dit webinar?

- Dat zuiver leesbegrip niet te toetsen is.
- Dat formatief evalueren het 'toetsen' aan de hand van de leerlijn is.
- Dat een visie op begrijpend lezen én toetsen nodig is, voor je een keuze kunt maken over het gebruik van toetsen.

**Waar komt deze vraag
vandaan?**

CLOSE READING

IS DIEPER GRAVEN IN DE TEKST!

**1^E
KEER**

WETEN
WAT DE
KERN IS!

**2^E
KEER**

MEER
INFORMATIE
KRIJGEN!

**3^E
KEER**

WE
BEGRIJPEN
HET!

Close Reading

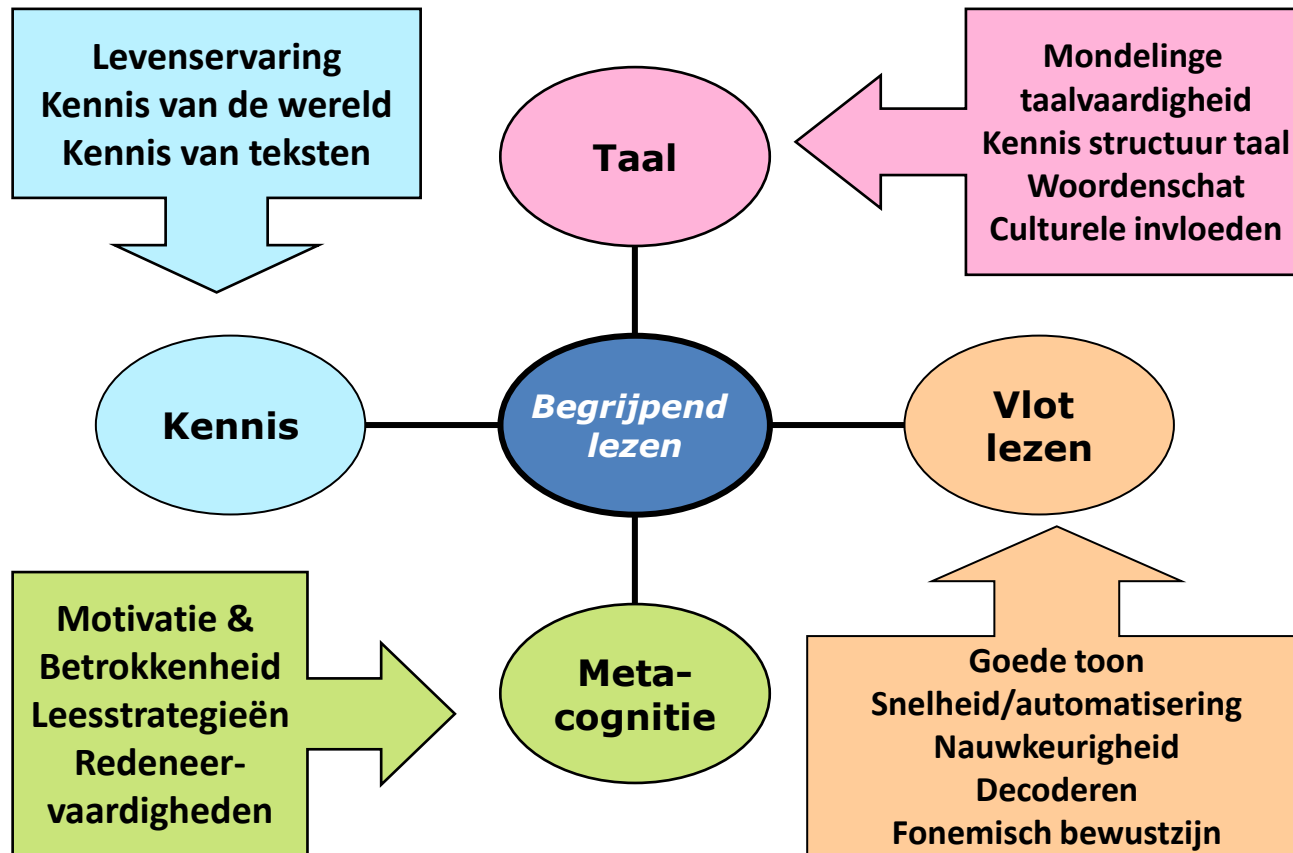
- een complexe, rijke tekst
- de inhoud staat centraal
- in 3 sessies
- tekstgerichte vragen
- herhaald lezen
- bewijs zoeken in de tekst
- aantekeningen
- interactie

Is begrijpend lezen te toetsen?

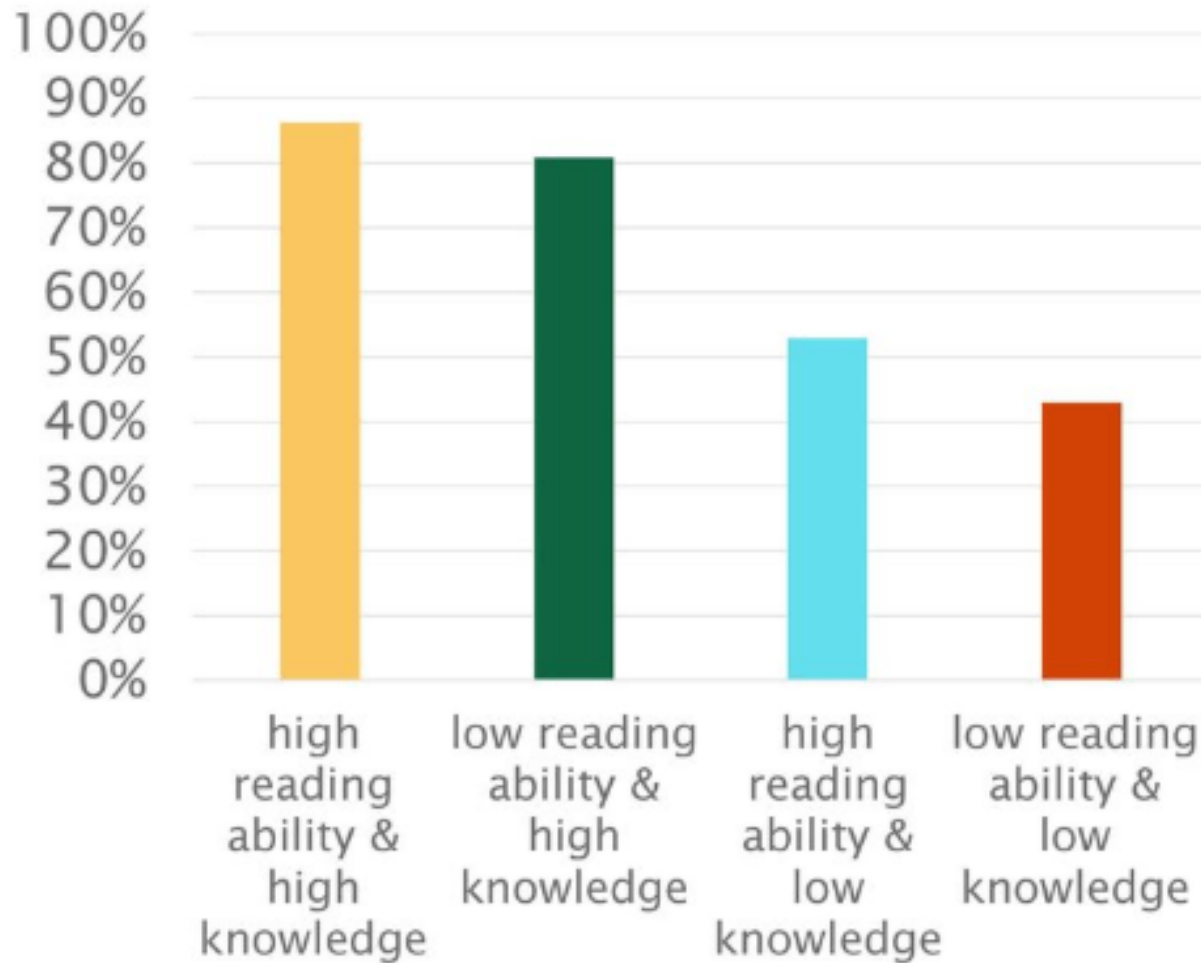
Wat beïnvloedt het begrijpen van een tekst?

Recht, D. R., & Leslie, L. (1988). Effect of prior knowledge on good and poor readers' memory of text. *Journal of Educational Psychology*, 80, 16-20

Measure of Comprehension

Wat toetsen we?

Kennis? Metacognitieve
vaardigheden? Vloeiend lezen?

Het verschil tussen summatief en formatief evalueren

Summatief	Formatief
<u>Na</u> het leren Om het geleerde te beoordelen; cijfer Curriculum 2 x per jaar CITO	<u>Tijdens</u> het leren Ondersteunen van het leerproces Leerlijnen Tijdens de les informatie verzamelen

van leerlijn naar onderwijsactiviteit

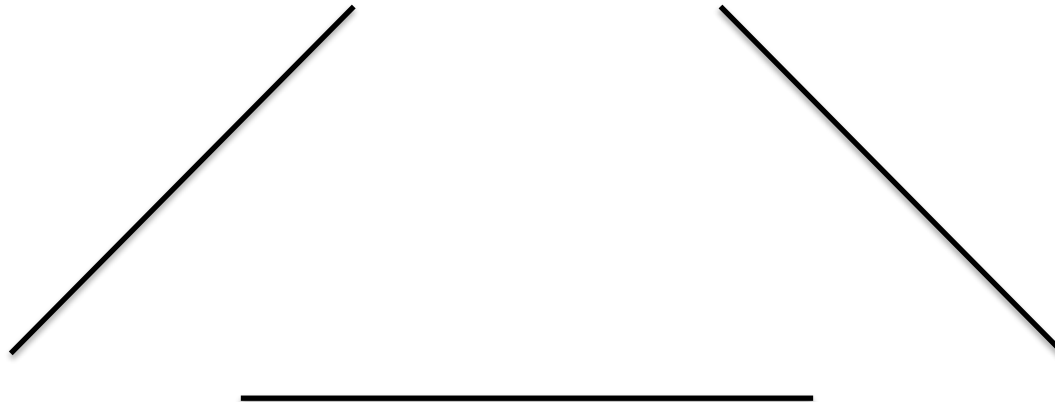
<https://www.nro.nl/sites/nro/files/media-files/Toetsing-als-kans-voor-leren-formatief-toetsen-en-evalueren.pdf>

Leerlijn

Aangeven welke redenen en bewijs de schrijver gebruikt om zijn bedoeling duidelijk te maken

Lesdoel

Ik kan uitleggen wat de schrijver met deze tekst wil vertellen en gebruik daarvoor bewijzen uit de tekst

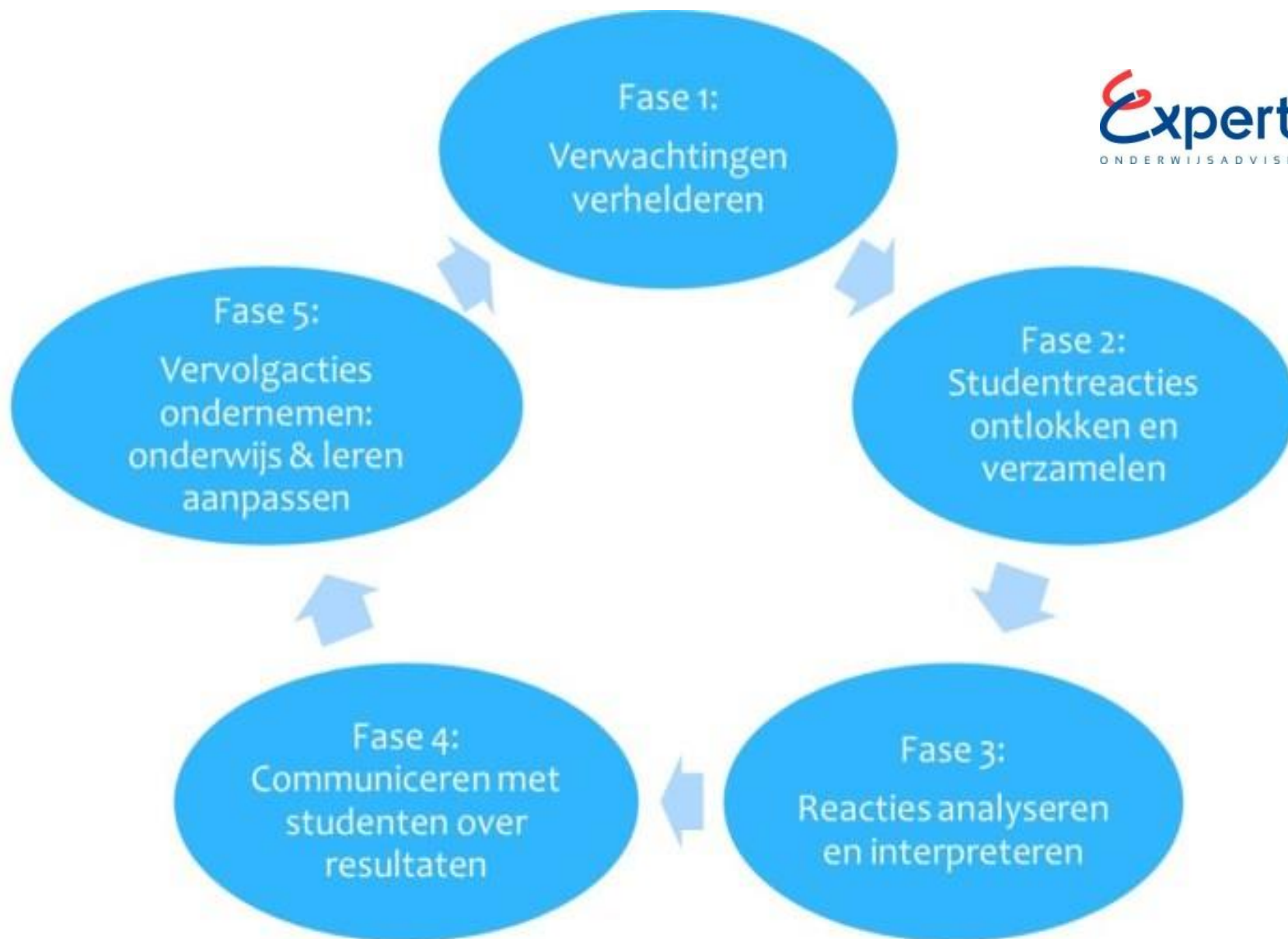

Onderwijsactiviteit

Denken-delen-uitwisselen
Wat wil de schrijver met deze tekst vertellen? Kleur de bewijzen in de tekst. Wissel uit met je teamgenoten & leerkracht.

Toetsing/feedback

Verwoord op een exit-ticket de bedoeling van de schrijver

de cyclus van Baartman en Gulikers, 2017

Per sessie wordt informatie verzameld op leerling niveau

Sessie 1:

Zit het op de laag van algemeen begrip?

Sessie 2:

Zit het op de laag van letterlijk begrip?

Sessie 3:

Zit het op de laag van afleiden of evaluatie?

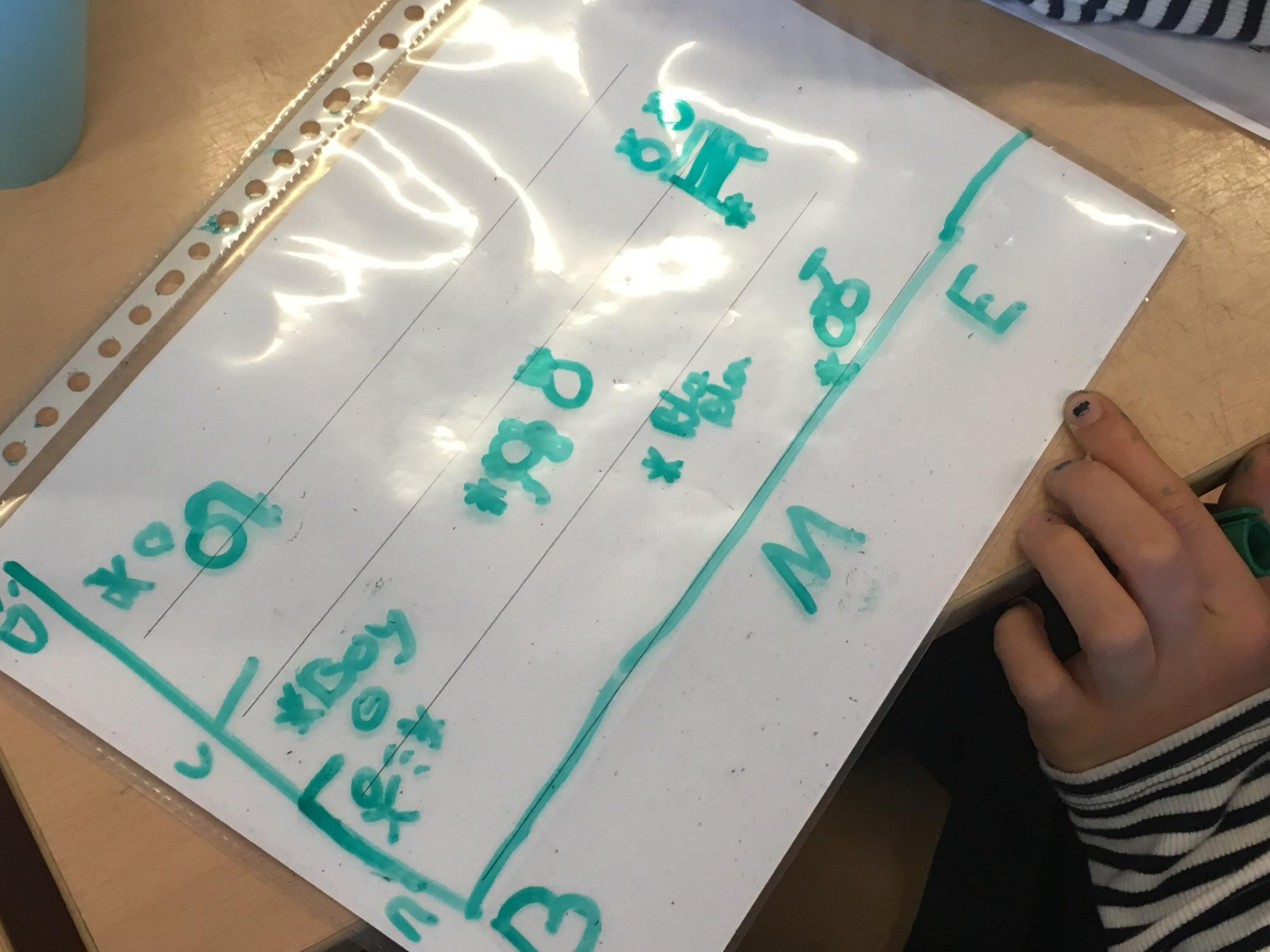
Denk aan:

- woordenschat
- wereldkennis
- mondelinge taalvaardigheid
- metacognitie

Op verschillende momenten:

- Tijdens het lezen: de leerling verwoordt zijn denkproces
- Tijdens het bespreken van de aantekeningen: welke vragen/ onduidelijkheden zijn er?
- Tijdens het begeleid inoefenen: rondlopen, luisteren en vragen stellen
- Na het maken: veel voorkomende fouten bespreken
- Na afloop van de les: exit-opdracht

Grip op leesbegrip, CPS

Aj Zwaart

Samenwerking met de zinn

titel De wet van Samuel van Houten

Wie
samuel van houten
kinderen
mensen uit de tweede kamers
de wet
ministers

Wat
De kinderen moesten werken
maar toen kwam samuel van houten
en ging naar een glasfabriek een
houten fabriek en een zaagfabriek
en kinderen moesten werken
zoeder bij de werken buiten spelen
en naar school gaan samuel van
houten ging naar de ministers
laten we regels opstellen
samuel viel overtuigd van
kinderen mocht werken
worden samuel van houten
mocht zelf regels opstellen
kinderen die jonger dan 12
zijn mogen niet in fabriek en
werken de wet werd aan
genomen en zo is het
echt gebeurd.

Waar
in fabrieken
op land
in werkplaatsen

Sessie 1

Observatiepunt Leerlingen kunnen:	Opmerkingen
Het verhaal navertellen door het begin, midden en eind van het verhaal samen te vatten (in zinnen)	
Vertellen wie, wat en waar het verhaal zich afspeelt	
De hoofdgedachte (of meerdere) herkennen	

Sessie 2

Observatiepunt Leerlingen kunnen	Opmerkingen
Letterlijk bewijs uit de tekst halen voor details (hoofdpersonen, plaats, tijd, probleem, oplossing)	
Betekenis van moeilijke woorden omschrijven door woordleerstrategieën te gebruiken	
Een verwijzwoord herleiden	
De structuur van een tekst aangeven aan de hand signaalwoorden (en zelf een schema maken)	
Aangeven wie het verhaal vertelt	

Gedichten.

- * rymwoorden komen achteraan de regel.
- * er moet ritme in zitten.
- * je moet het zelf kunnen lezen.
- * oplettend hoe je het voorleest.
- * maak het niet te lang.
- * je zou het bijna kunnen zingen.
- * maak geen verhaal van je gedicht.
- * blijf bij je onderwerp.

Rijm

- rymwoorden komen achteraan de regel.

Ritme

- er moet ritme in zitten.

- je zou het bijna kunnen zingen

Inhoud

- maak het niet te lang

- maak geen verhaal van je gedicht.

- blijf bij je onderwerp.

Netheid

- je moet het zelf kunnen lezen.

Mijn gedicht heeft geen rymwoorden.

?

Mijn gedicht heeft geen ritme.

?

Je zal mijn gedicht kunnen zingen.

?

Mijn gedicht is niet te lange geworden.

?

Mijn gedicht heeft iets van een verhaal maar dat is het niet.

?

Ik ben bij mijn onderwerp gebleven.

?

Ik kan het zelf lezen.

?

Leerlijn

Precies beschrijven van hoofdfiguren.
Twee of meer karakters met elkaar vergelijken.

Lesdoel

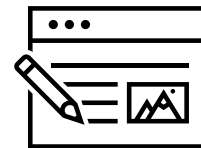
Je kunt de overeenkomsten en verschillen tussen Lampje en Edward (Vis) in een Venn-diagram beschrijven

Onderwijsactiviteit

Wat zijn de overeenkomsten en verschillen tussen Lampje en Edward? Zet deze in een Venn-diagram. Wissel uit met je team en vul een gezamenlijk Venn-diagram in.

Toetsing/feedback

Het ingevulde Venn-diagram van de leerling.

succescriteria

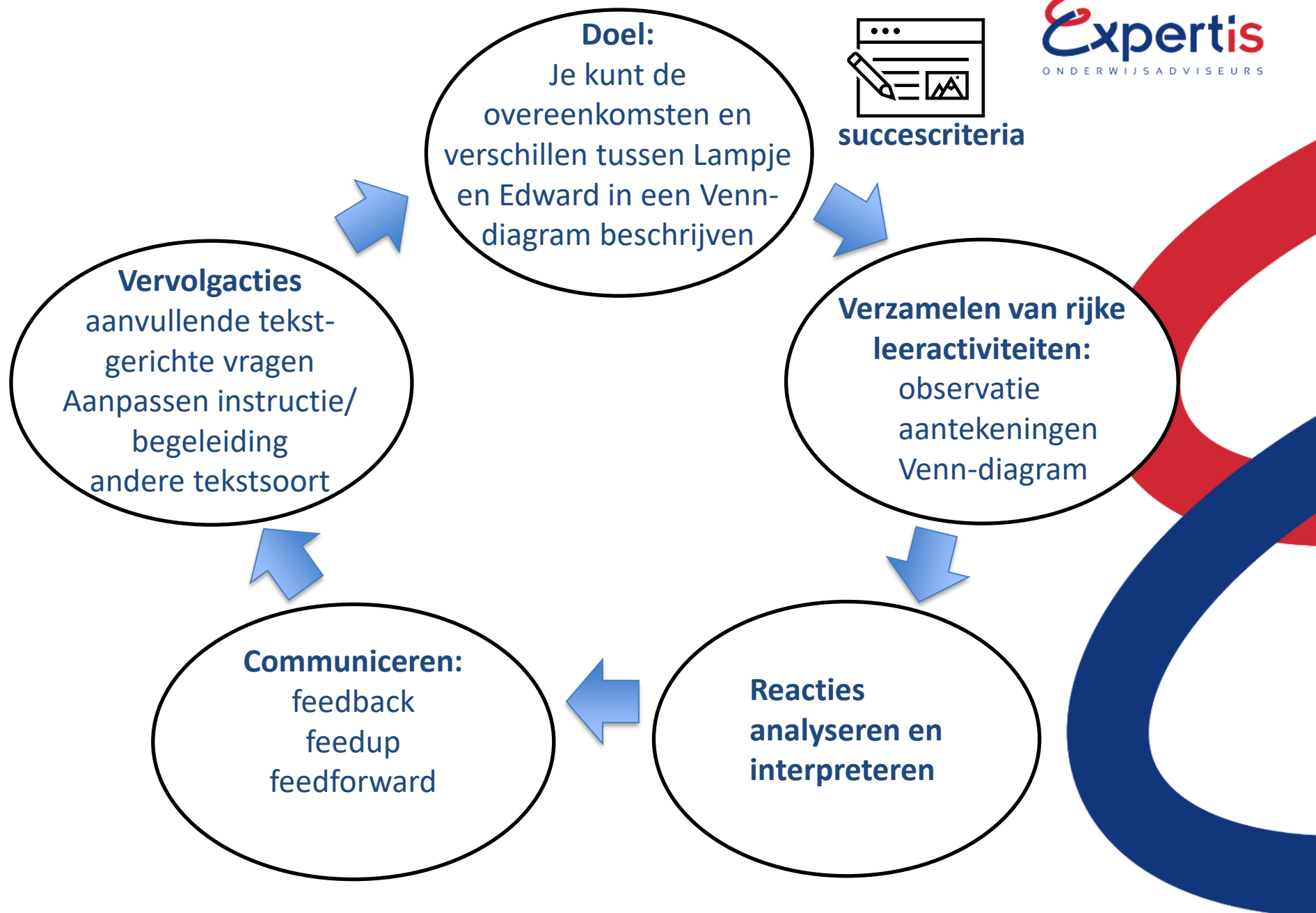
Doel:
Je kunt de
overeenkomsten en
verschillen tussen Lampje
en Edward in een Venn-
diagram beschrijven

**Verzamelen van rijke
leeractiviteiten:**
observatie
aantekeningen
Venn-diagram

**Reacties
analyseren en
interpreteren**

Communiceren:
feedback
feedup
feedforward

Vervolgacties
aanvullende tekst-
gerichte vragen
Aanpassen instructie/
begeleiding
andere tekstsoort

**Welke werkvormen gebruikt u voor
formatief evalueren bij begrijpend
lezen?**

Wat is hiervoor nodig?

1. Kennis van het referentieniveau 1S/2F
2. Een doorgaande lijn van groep 1 t/m 8
3. Een schoolbrede visie op begrijpend leesonderwijs en (leesbegrip)toetsen:
 - * wat verstaan we onder begrijpend lezen?
 - * wat toetsen we en hoe?
4. Rijke, complexe teksten
5. Hoge doelen met bijbehorende succescriteria

Hoe leggen we het vast?

Meerdere opties

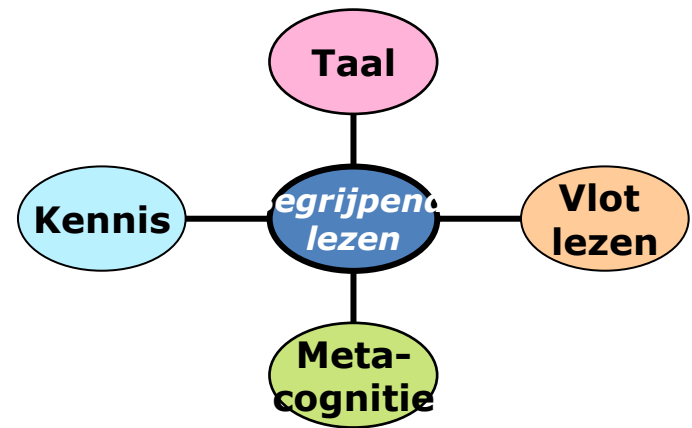
- Volledig summatief: CITO toetsen en toetspakketten
- Summatief en formatief: CITO toetsen en gegevens verzamelen
- Formatief:
 - cyclus hanteren
 - groepsoverzicht voor de leerkracht
 - breed portfolio

breed portfolio

- Materialen uit de lessen waarbij complexe, rijke teksten zijn gebruikt, gekoppeld aan de leerlijn
 - Succescriteria opstellen bij de leerlijn
- Resultaten van de wereldoriëntatietoetsen
- Technisch leesresultaten; vloeiend lezen

Maar ook...

- Leesmotivatie; aantal gelezen boeken
- Literaire gesprekken
- Woordenschat
- Metacognitieve vaardigheden; leesstrategieën

En CITO dan?

- Signalering; vergelijking met de landelijke normgroep
- 'Meerkeuzevragen die aansluiten bij letterlijk tekstbegrip of letterlijke tekstinterpretatie', Cito 2016
- Geen ruimte voor het komen tot een mentale representatie

<http://geletterdheidenschoolsucces.blogspot.com/2020/06/leesbegrip-toetsen-bij-begaafde.html>

**Wat mag er volgens u niet
ontbreken?**

Ten slotte...

Met véél dank aan:

Toetsing als kans voor leren

Een thematisch overzicht naar het waarom, wat, wanneer en hoe van formatief evalueren

Dominique Sluijsmans | augustus 2020

"We're always looking for the next big thing, when we should be doing the last big thing properly, which is formative assessment" (Dylan Wiliam)

<http://geletterdheidenschoolsucces.blogspot.com/2020/06/leesbegrip-toetsen-bij-begaafde.html>

Mirjam Snel

2,366 Tweets

Mirjam Snel

@MirjamSnel

Ook met Close Reading aan de slag?

Expertis.nl

Following

Expertis

@Expertisadvies Follows you

Dieper graven - verder springen -
blijvend resultaat!

234 Following 2,553 Followers

Followed by Kyra Laarveld-Wolbers,
Joanneke Prenger, and 90 others you

